

This article studies issues concerning the definition of the notion and theoretical basis of forensic classification of computer crimes. The author defines computer crimes to be qualitatively a new type of crime in our country, their range in the world practice is extremely wide.

The effectiveness of combating crimes in the sphere of the use of computer systems is largely determined by understanding of forensic essence of certain types of this crime, which makes it necessary to provide their scientific classification.

Keywords: computer crime, cybercrime, computer information, computer technology, computer.

УДК 343.112

Н.С. Кисляк

здобувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики Прикарпатського юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЙ СУДУ З ПЕРЕВІРКИ ЯВКИ УЧАСНИКІВ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Постановка проблеми. Як вбачається зі змісту ч. 2 ст. 342 КПК України секретар судового засідання доповідає суду, хто з учасників судового провадження, викликаних та повідомлених осіб прибув у судове засідання, встановлює їх особи, перевіряє повноваження захисників і представників, з'ясовує, чи вручено судові виклики та повідомлення тим, хто не прибув, і повідомляє причини їх неприбуття, якщо вони відомі [1].

Неухильне дотримання вимог кримінального процесуального закону щодо проведення зазначених дій на початку підготовчої частини судового розгляду має важливе значення для провадження наступних його етапів, захисту прав та законних інтересів його учасників.

Разом з тим з огляду на значне число осіб, які можуть залучатись до здійснення судового розгляду, у статтях КПК України, присвячених проведенню підготовчих дій, неможливо передбачити вичерпний перелік заходів, спрямованих на встановлення кожного з учасників. Вирішення цього питання значною мірою належить до завдань кримінально-процесуальної науки та судової практики.

Стан дослідження. Окремі аспекти зазначених вище дій суду у підготовчій частині судового засідання досліджувались у роботах Л.В. Винокурової, А.Я. Груна, Т.Г. Дудукіної, А.Я. Паліашвілі, І.Д. Перлова, І.Л. Петрухіна, В.О. Попелюшка та ін.

Разом з тим, невирішеними у юридичній літературі залишаються питання участі в судовому засіданні захисника, перекладача, свідків та експертів, а також наслідки їх неприбуття з тих чи інших причин. Недостатньо врегульованим порядок вчинення відповідних дій є й у чинному КПК України.

Враховуючи зазначене, **метою статті** є висвітлення теоретичних та практичних аспектів проведення у підготовчій частині дій зі встановлення учасників судового провадження, які були повідомлені та викликались у судовому засіданні.

Для досягнення вказаної мети вирішенню підлягають наступні завдання: 1) визначити порядок перевірки явки осіб, які представляють сторони кримінального провадження; 2) з'ясувати наслідки неприбуття у судовому засіданні потерпілого та цивільного позивача; 3) розкрити порядок вирішення питання про необхідність залучення перекладача, перевірки його компетентності та відкладення судового розгляду у випадку його неприбуття в судовому засіданні; 4) визначити порядок перевірки прибуття в судовому засіданні свідків, спеціалістів та експертів та причин їх відсутності; 5) встановити підстави та умови, необхідні для продовження судового розгляду у випадку неприбуття свідків, експертів чи спеціалістів.

Виклад основного матеріалу. Дії, передбачені ч. 2 ст. 342 КПК України, проводяться після відкриття судового засідання, однак секретар судового засідання зобов'язаний ще до початку судового засідання

перевірити, чи всі викликані в суд особи з'явилися у судові засідання, хто з тих осіб, які не з'явилися, отримали повістки, хто не отримав і з яких причин, чи доставлені підсудні, які перебувають під вартою.

Зі змісту ст. 319 КПК України випливає, що у випадку колегіального судового розгляду кримінального провадження судові засідання може бути відкрите лише за наявності усіх суддів. Головуючий не може, наприклад, вийти в зал судового засідання, оголосити судові засідання відкритим, повідомити, що не з'явився один із суддів, і оголосити перерву до його явки. У випадку неявки когось із суддів про затримання судового розгляду, приблизний час затримки необхідно повідомити усім учасникам [2, с. 205].

Суд повинен перевірити явку осіб, які представляють сторони кримінального провадження, а також інших учасників судового розгляду (свідків, перекладачів, експертів та ін.).

Зі ст.ст. 323 та 324 КПК України випливає, що участь прокурора та обвинуваченого у судовому розгляді є обов'язковою. Якщо у підготовчій частині судового розгляду з'ясується, що прокурор не з'явився, суд відкладає судовий розгляд, визначає дату, час та місце проведення нового засідання і вживає заходів до прибуття їх до суду. Одночасно, якщо причина неприбуття є неповажною, суд порушує питання про відповідальність прокурора, який не прибув, перед органом, що згідно із законом уповноважений притягати його до дисциплінарної відповідальності.

Якщо у підготовчій частині буде встановлена відсутність обвинуваченого, до якого не застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, суд відкладає судовий розгляд, призначає дату нового засідання і вживає заходів до забезпечення його прибуття до суду. Суд також має право постановити ухвалу про привід обвинуваченого та/або ухвалу про накладення на нього грошового стягнення.

Відповідно до ч. 3 ст. 323 КПК України судовий розгляд у кримінальному провадженні щодо злочинів, зазначених у частині другій статті 297-1 КПК України, може здійснюватися за відсутності обвинуваченого (*in absentia*), крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної

відповідальності (спеціальне судове провадження), якщо він перебуває поза межами України.

За наявності таких обставин за клопотанням прокурора, до якого додаються матеріали про те, що обвинувачений знав або повинен був знати про розпочате кримінальне провадження, суд постановляє ухвалу про здійснення спеціального судового провадження стосовно такого обвинуваченого.

Якщо у справі декілька обвинувачених, суд постановляє ухвалу лише стосовно тих обвинувачених, щодо яких існують обставини для спеціального судового провадження.

Зі змісту даної норми вбачається, що суд приймає рішення про здійснення судового розгляду за відсутності обвинуваченого у підготовчій частині судового розгляду після дослідження доказів, які підтверджують те, що обвинувачений: 1) обвинувачується у вчиненні злочинів, передбачених статтями 109, 110, 110-2, 111, 112, 113, 114, 114-1, 115, 116, 118, частинами другою - п'ятою статті 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), статтями 209, 258, 258-1, 258-2, 258-3, 258-4, 258-5, 348, 364, 364-1, 365, 365-2, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 369, 369-2, 370, 379, 400, 436, 436-1, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447 Кримінального кодексу України; 2) знав або повинен був знати про розпочате кримінальне провадження; 3) переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності; 4) перебуває поза межами України.

У випадках, коли чинний КПК України не допускає можливості здійснення судового розгляду у відсутності обвинуваченого, неявка у судове засідання обвинуваченого або виникнення сумнівів щодо його особи має наслідком відкладення розгляду справи та вжиття заходів щодо встановлення обставин, які перешкоджають явці його до суду.

Судовий розгляд кримінального провадження у відсутності обвинуваченого може відбуватися також у випадку його видалення із зали судового засідання за порушення ним порядку в залі судового засідання або не підкорення розпорядженням головуєчого у судовому засіданні (ст. 330 КПК України).

Крім того, відповідно до ст. 495 КПК України суд має право своєю ухвалою видалити неповнолітнього обвинуваченого із залу судового засідання на час дослідження обставин, що можуть негативно вплинути на нього.

Якщо у судовому засіданні не з'явився захисник, участь якого у даному кримінальному провадженні є обов'язковою, суд зобов'язаний з'ясувати причини його неявки. Якщо вони поважні, суд повинен відкласти судовий розгляд. При цьому якщо подальша участь у судовому провадженні захисника неможлива, то відповідно до ч. 3 ст. 324 КПК України головуючий пропонує обвинуваченому протягом трьох днів обрати собі іншого захисника.

У разі неприбуття до суду потерпілого, належним чином повідомленого про судовий розгляд (за наявності підтвердження отримання ним судового виклику), за відсутності поважних причин такої неявки та клопотання про відкладення судового розгляду у зв'язку з його неприбуттям, суд, заслухавши думку інших учасників судового провадження, відповідно до ч. 1 ст. 325 КПК вправі ухвалити рішення про проведення судового розгляду без потерпілого, за винятком випадків, передбачених КПК, зокрема, якщо кримінальне провадження здійснюється у формі приватного обвинувачення або у судовому провадженні розглядається угода про примирення потерпілого з підозрюваним, обвинуваченим чи ухвала про відмову у її затвердженні тощо. В інших випадках суд повинен прийняти рішення про відкладення судового розгляду та за відсутності поважних причин неприбуття такого потерпілого відповідно до ст. 139 КПК вправі накласти на потерпілого грошове стягнення, привід до потерпілого згідно з ч. 2 цієї статті не застосовується. Повторне неприбуття в судовому засіданні потерпілого, належним чином повідомленого про судовий розгляд (наявне підтвердження отримання ним повістки про виклик або ознайомлення з її змістом у інший спосіб), без поважних причин або без повідомлення про причини неприбуття після відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення та висловлення потерпілим згоди на підтримання обвинувачення в суді (у такому випадку кримінальне провадження за відповідним обвинуваченням набуває статусу

приватного) прирівнюється згідно з ч. 6 ст. 340 КПК до його відмови від обвинувачення і має наслідком закриття кримінального провадження за відповідним обвинуваченням [3].

Наслідком неприбуття цивільного позивача у судове засідання є залишення цивільного позову без розгляду, за винятком випадків, коли: а) від цивільного позивача надійшло клопотання про розгляд цивільного позову за його відсутності; б) обвинувачений, цивільний відповідач повністю визнав пред'явлений позов. У таких випадках цивільний позов може бути розглянуто за відсутності цивільного позивача. Якщо ж у судовому засіданні за викликом не прибув цивільний відповідач, який не є обвинуваченим, або його представник, суд, заслухавши думки учасників судового провадження, залежно від того, чи можливо за відсутності зазначених осіб з'ясувати обставини, що стосуються цивільного позову, вирішує питання про проведення судового розгляду без них або приймає рішення про відкладення судового розгляду та вправі відповідно до ст. 139 КПК накласти на цивільного відповідача грошове стягнення у зв'язку з його неявкою до суду за судовим викликом, привід до цивільного позивача та відповідача (якщо ним не є обвинувачений) згідно з ч. 2 цієї статті не застосовується [3].

Зі змісту ч. 3 ст. 29 КПК України вбачається, що обов'язковим питанням, яке підлягає вирішенню у підготовчій частині судового розгляду, є необхідність забезпечення учасників кримінального провадження, які не володіють чи недостатньо володіють державною мовою, перекладачем.

Виконання вказаних вимог закону має важливе значення для реалізації учасниками кримінального провадження права давати показання, заявляти клопотання і подавати скарги, виступати в суді рідною або іншою мовою, якою вони володіють.

У параграфі 3 глави 28 КПК України відсутні норми, які передбачають вжиття судом у підготовчій частині судового засідання заходів, спрямованих на забезпечення участі перекладача.

Незважаючи на те, що участь перекладача у кримінальному провадженні не є обов'язковою, у випадку встановлення обставин,

зазначених у ч. 3 ст. 29 КПК України, суд не може ухилитись від вчинення дій, спрямованих на забезпечення прав учасників судового розгляду, які не володіють мовою, якою здійснюється кримінальне провадження. Це впливає також з п. 1, 3 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., відповідно до яких незабезпечення судом обвинуваченого, який не володіє мовою, якою здійснюється судочинство, перекладачем визнається порушенням права обвинуваченого на захист та підставою для скасування судового рішення, винесеного за наслідками такого розгляду [4].

Питання про участь перекладача під час судового розгляду вирішується незалежно від того, чи брав він участь у попередніх стадіях кримінального провадження. Головуючий може вирішити це питання як за власною ініціативою, так і за клопотанням сторони кримінального провадження. Відповідне рішення приймається з урахуванням думки сторін, коли виникає сумнів у тому, що особа розуміє зміст та результати процесуальних дій [5, с. 19-20].

Зі змісту ч. 4 ст. 68 КПК України вбачається, що у підготовчій частині судового розгляду сторона кримінального провадження, яка залучила перекладача, чи слідчий суддя або суд зобов'язана пересвідчитися в особі і компетентності перекладача, з'ясувати його стосунки з підозрюваним, обвинуваченим, потерпілим, свідком і роз'яснити його права і обов'язки.

У законодавстві не встановлено порядок перевірки професійних якостей перекладача. Не вказано, чи має компетенція перекладача підтверджуватись наявністю документу про спеціальну лінгвістичну або філологічну освіту чи іншим документом, що встановлює мовний рівень особи. Немає вказівок на процедуру перевірки спроможності перекладача правильно виконувати переклад.

Компетентність перекладача може перевірити сам слідчий, якщо він володіє іноземною мовою. Поширеним на практиці способом перевірки та підтвердження професійних якостей кандидата є ознайомлення з документами про його освіту, їх копіювання і приєднання до матеріалів справи [6].

Після роз'яснення прав та попередження про відповідальність

перекладач повинен перевести всі відомості, що стосуються виконаних судом вимог ст. 342 КПК України при відкритті судового засідання і перевірці явки в суд.

Якщо суд переконається у некомпетентності перекладача, то він може прийняти рішення про його заміну, як за власною ініціативою, так і за ініціативою однієї зі сторін. Суд може лише вислухати з цього питання думку сторін, яка може бути ним врахована. Сторони вправі заявити відвід перекладачу при виконанні судом вимог ст. 344 КПК України.

У випадку неприбуття в судове засідання за судовим викликом перекладача суд, керуючись загальними засадами кримінального провадження, для реалізації обвинуваченим його права на захист, а також забезпечуючи рівність сторін кримінального провадження, заслухавши думку інших учасників судового розгляду, відкладає судове засідання і вживає заходів для забезпечення його прибуття до суду (в разі неможливості сторони кримінального провадження залучити перекладача суд залучає його самостійно).

Якщо ж за викликом суду в судове засідання не прибув свідок, спеціаліст або експерт, суд, заслухавши думки учасників судового провадження, призначає нове судове засідання, але лише після допиту інших присутніх свідків.

Регулюючи у ст. 342 КПК України обов'язок секретаря судового засідання доповісти суду про явку експерта або про причини його відсутності, закон не визначає, які дані про експерта повинні бути повідомлені учасникам судового розгляду і момент їх оголошення. Відповідні дії повинні вчинятися при оголошенні складу суду перед роз'ясненням головуючим обвинуваченому та іншим учасникам судового розгляду їх права заявити відвід експерту. Після прізвища експерта доцільно вказати місце роботи, посаду, науковий ступінь і вчене звання, загальну і спеціальну освіту, спеціалізацію, загальний стаж роботи за спеціальністю.

Принагідно необхідно довести до відома присутніх в судовому засіданні, з чиеї ініціативи (суду, прокурора, клопотанням захисника, підсудного і т.д.) і з якою метою викликаний експерт.

Не можна погодитися з думкою І.Л. Петрухіна, який вважає, що. «Одночасно з роз'ясненням експерту його прав і обов'язків суд повинен ... роз'яснити, з якою метою експерт викликаний в судове засідання» [7, с. 197]. Оскільки під час оголошення складу суду, зокрема експерта, суд зобов'язаний роз'яснити учасникам судового розгляду їх право заявити відвід експерту і при заявленні такого клопотання прийняти рішення по суті, природно, що учасникам судового розгляду вже повинні бути відомі основні дані про експерта і мета його виклику. Інакше, питання про відвід експерта в цей момент буде в більшості випадків формальним.

Отже, у кримінально-процесуальному законі необхідно передбачити, що крім імені експерта головуєчий повинен повідомити учасникам судового розгляду необхідні дані про експерта, з чієї ініціативи, з якою метою він викликаний, і тільки потім вирішувати питання про відвід експерта [8, с. 20-21].

Однією з важливих умов успішного проведення судового розгляду є правильне вирішення питання про можливість продовження судового розгляду за відсутності свідків, експерта чи спеціаліста.

Закон не містить будь-яких вказівок на те, у яких випадках суд не може продовжувати судовий розгляд за відсутності свідків чи експертів, які не прибули у судове засідання. Таку позиція законодавця вважаємо цілком обґрунтованою, оскільки вирішення цього питання залежить від конкретних обставин кримінального провадження та внутрішнього переконання суду.

Разом з тим вважаємо доцільним передбачити у КПК України, що суд не може продовжувати судовий розгляд у випадку неприбуття свідка чи експерта, якщо їх показання чи висновки стосуються суттєвих обставин справи.

Крім того, вирішуючи питання про продовження судового розгляду за відсутності свідків, експертів чи спеціалістів, суд повинен враховувати, що обвинуваченому повинно бути дозволено викликати і допитувати будь-яких свідків, чиї показання він вважає важливими для судового розгляду, він також повинен мати можливість допитати будь-якого свідка, викликаного прокурором або на чиї показання прокурор покладається [9, с. 116-117]. Необхідно погодитися з думкою про те, що

таке право є абсолютним не тільки для обвинуваченого, але й для інших учасників судового розгляду, які захищають у суді свої права чи законні інтереси [10, с. 63-64]. Тільки виняткові обставини можуть дозволити обвинуваченню покладатися на показання свідка, якого обвинувачений не мав можливості допитати у суді. Але ці винятки не повинні обмежувати право на захист. Пункт 1 і підп. "d" п. 3 ст. 6 Конвенції вимагають, щоб обвинуваченому була надана адекватна можливість оскаржувати твердження і допитувати осіб, які свідчать проти нього, або коли вони дають показання у суді, або на більш пізній стадії [11].

Таким чином, можливість продовження судового розгляду у випадку неприбуття свідків обвинувачення, на допиті яких наполягає сторона захисту, обмежена. У таких випадках суд повинен відкласти судовий розгляд та забезпечити явку свідка.

Якщо судовий розгляд неможливо продовжити у зв'язку з неприбуттям того чи іншого учасника, суд може винести ухвалу про його відкладення як у нарадчій кімнаті, так і у залі судового засідання.

Ст. 342 КПК України, закріплюючи обов'язок секретаря судового засідання встановити коло учасників судового провадження, які будучи викликані та повідомлені, прибули у судове засідання, не містить вимоги про встановлення осіб, які не викликалися у судове засідання, однак підлягали виклику, а також осіб, які викликалися незважаючи на те, що їхня участь у даному кримінальному провадженні є недоцільною.

Так, вирішуючи питання про виклик в судове засідання свідків, суд повинен виходити з необхідності повного і об'єктивного з'ясування всіх обставин справи, які як викривають обвинуваченого або обтяжують його відповідальність, так і виправдовують обвинуваченого або пом'якшують його відповідальність. При цьому суд повинен, виходячи з цієї вимоги, викликати в судове засідання будь-якого свідка, як допитаного, так і не допитаного під час досудового розслідування.

Виклик та допит свідків не залежить виключно від ініціативи сторін. Якщо суд визнав, що показання свідків, які підлягають виклику, стосуються істотних обставин справи, і без їх виклику та допиту не можна прийняти законне та обґрунтоване рішення, то суд зобов'язаний

самостійно вжити заходів для забезпечення їх явки в судове засідання.

До осіб, чия участь судом може бути визнана доцільною, та які підлягають виклику у судове засідання, відносяться також і експерти. Вони можуть викликатися судом за власною ініціативою для допиту або для роз'яснення висновку (ст. 356 КПК України).

Відповідно до ч. 2 ст. 342 КПК України після з'ясування переліку осіб, які прибули в судове засідання, секретар судового засідання встановлює їх особи та перевіряє повноваження захисників і представників.

Після повідомлення секретаря про явку учасників судового розгляду, сторони з дозволу головуючого мають право задати йому запитання про причини відсутності того чи іншого учасника. Секретарю такі причини можуть бути відомі з різних джерел, в тому числі з письмових документів (розписок про вручення повісток, довідок про хворобу тощо), усних повідомлень учасників, які з'явились у судове засідання. Секретар на вимогу сторони кримінального провадження повинен повідомити про заходи, які вживались до учасників з метою забезпечення їх участі у судовому засіданні.

Цими діями завершується процес встановлення переліку учасників судового провадження, які викликались та прибули у судове засідання. Лише після цього суд може перейти до вчинення інших процесуальних підготовчих дій до судового розгляду.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Таким чином, перевірка явки учасників судового засідання складається з послідовності наступних процесуальних дій: 1) перевірка явки осіб, які представляють сторони кримінального провадження (прокурора, обвинуваченого та його захисника); 2) перевірка явки потерпілого та цивільного позивача; 3) перевірка явки інших учасників судового розгляду (перекладачів, спеціалістів, експертів, свідків та ін.); 4) встановлення особи учасників, які прибули у судове засідання, перевірка їх повноважень та компетентності; 5) перевірка факту повідомлення осіб, які не з'явились у судове засідання, про необхідність явки до суду та з'ясування причин їх неприбуття; 6) з'ясування питання про прибуття у судове засідання осіб, які не викликались, хоча підлягали виклику.

Єдиним учасником судового розгляду, без якого судове засідання не може розпочатись, є головуючий у судовому засіданні, а у випадку колегіального судового розгляду кримінального провадження – один із суддів, який входить до складу суду. У випадку їх неявки секретар судового засідання повідомляє про затримання судового розгляду або перенесення його на інший день.

У всіх інших випадках судове засідання розпочинається і після перевірки явки учасників судового розгляду вирішуються питання про можливість продовження судового засідання за їх відсутності або його відкладення. Прийняття відповідного рішення залежить від процесуального статусу учасника, а також від значення для кримінального провадження відомої тій чи іншій особі інформації про обставини справи.

Неприбуття у судове засідання прокурора, обвинуваченого та його захисника чи перекладача є підставою для відкладення судового розгляду крім випадків, встановлених КПК України.

У разі неприбуття потерпілого суд, заслухавши думку інших учасників судового провадження, може ухвалити рішення про проведення судового розгляду без потерпілого, за винятком випадків, передбачених КПК України.

Наслідком неприбуття цивільного позивача є залишення цивільного позову без розгляду, за винятком випадків, коли: а) від цивільного позивача надійшло клопотання про розгляд цивільного позову за його відсутності; б) обвинувачений, цивільний відповідач повністю визнав пред'явлений позов.

У випадку неприбуття за викликом суду свідка, спеціаліста або експерта суд, заслухавши думки учасників судового провадження, призначає нове судове засідання лише після вчинення інших процесуальних дій, які можливо провести у відсутності відповідного учасника.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651%D0%B0-17>.
2. Судебное производство в уголовном процессе Российской Федерации: практическое пособие по применению Уголовно-процессуального кодекса Российской Федерации / Под общ. ред. А.И. Карпова. – М.: Юрайт, 2009. – 732 с.
3. Про деякі питання порядку здійснення судового розгляду в судовому провадженні у першій інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 05.10.2012 р. № 223-1446/0/4-12. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1446740-12/print1389890081540993>.
4. Європейська Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
5. Головинская Е.П. Процессуально-правовые основы деятельности переводчика по обеспечению принципа языка уголовного судопроизводства: Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Е.П. Головинская. – Воронеж: ВГУ, 2006. – 193 с.
6. Галака О. Участь перекладача у кримінальному процесі України / О. Галака. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: http://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/conf2010_kpp_halaka.pdf.
7. Петрухин И.Л. Экспертиза как средство доказывания в советском уголовном процессе / И.Л. Петрухин. – М.: Юрид. лит., 1964. – 266 с.
8. Грун А. Подготовительная часть судебного заседания / А. Грун // Советская юстиция. – 1968. – № 13. – С. 20-21.
9. Прецеденты и комментарии к статье 6 Европейской конвенции о защите прав человека и основных свобод: Пособие // Маул Н., Харби К., Алексеева Л.Б. – М.: Российская академия правосудия, 2001. – С. 116-117.
10. Александров А.С. Перекрестный допрос в суде (объяснение его сущности, принципов и порядка проведения, а также практической наставление к употреблению) / А.С. Александров, С.П. Гришин. – М.: Юрлитинформ, 2007. – 592 с.
11. Постановление Европейского суда по правам человека от 27 февраля 2001 г. № 17644/03 «По делу «Лука против Италии». [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: www.rroi.narod.ru/chr/another_2/luka.htm.

Анотація

Кисляк Н.С. Правове регулювання дій суду з перевірки явки учасників судового провадження: питання теорії та практики. – Стаття.

У статті досліджуються теоретичні та практичні аспекти проведення у підготовчій частині судового розгляду дій зі встановлення учасників судового провадження, які були повідомлені та викликались у судове засідання. На підставі наукових праць та матеріалів судової практики автор визначає порядок перевірки

явки осіб, наслідки їх неприбуття у судові засідання, розкриває порядок вирішення питання про необхідність залучення перекладача, перевірки його компетентності, характеризує підстави та умови продовження судового розгляду у випадку неприбуття свідків, експертів чи спеціалістів.

Ключові слова: виклик осіб, судові засідання, учасники, прокурор, обвинувачений, захисник, потерпілий, свідок, перекладач, експерт.

Аннотація

Кисляк Н.С. Правовое регулирование действий суда по проверке явки участников судебного производства: вопросы теории и практики. – Статья.

В статье исследуются теоретические и практические аспекты проведения в подготовительной части судебного разбирательства действий по установлению участников судебного производства, которые были уведомлены и вызывались в судебное заседание. На основании научных трудов и материалов судебной практики автор определяет порядок проверки явки лиц, последствия их неявки в судебное заседание, раскрывает порядок решения вопроса о необходимости привлечения переводчика, проверки его компетентности, характеризует основания и условия продолжения судебного разбирательства в случае неприбытия свидетелей, экспертов или специалистов.

Ключевые слова: вызов лиц, судебное заседание, участники, прокурор, обвиняемый, защитник, потерпевший, свидетель, переводчик, эксперт.

Summary

Kysliak N.S. Legal Regulation of Court's Activities on the Check-up of Appearance of the Participants of the Trial: Theoretical and Practical issues. – Article.

The article is dedicated to the theoretical and practical aspects of conducting the preparatory actions of the trial participants to install the proceedings have been notified and were caused by the court in the article. Based on scientific works and case law the author defines the procedure for checking attendance individuals, the consequences of absenteeism in court, reveals the order of the question of the need for assistance of an interpreter, check competence describes the reasons and conditions for the continuation of the trial in the case of failure of witnesses, experts or specialists.

Key words: summons of a person, trial, participants, prosecutor, defendant, defense counsel, victim, witness, translator, expert.

